

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 8 септември 2025 г.
(OR. en)

12601/25

COASI 95
ASIE 30
CFSP/PESC 1308
PE 60
WTO 71
CONOM 137
ECOFIN 1142
MACAO 1

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 8 септември 2025 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: JOIN(2025) 18 final

Относно: СЪВМЕСТЕН ДОКЛАД ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА
Специален административен район Макао:
годишен доклад за 2024 г.

Приложено се изпраща на делегациите документ JOIN(2025) 18 final.

Приложение: JOIN(2025) 18 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

ВЪРХОВЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ
НА СЪЮЗА ПО ВЪПРОСИТЕ
НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И
ПОЛИТИКАТА НА СИГУРНОСТ

Брюксел, 8.9.2025 г.
JOIN(2025) 18 final

СЪВМЕСТЕН ДОКЛАД ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Специален административен район Макао:

годишен доклад за 2024 г.

СЪВМЕСТЕН ДОКЛАД ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

СПЕЦИАЛЕН АДМИНИСТРАТИВЕН РАЙОН МАКАО:

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА 2024 г.

Резюме

От преминаването на Макао към Китайската народна република (КНР) през 1999 г. Европейският съюз и неговите държави членки следят отблизо политическите и икономическите събития в Специалния административен район (САР) Макао съгласно принципа „една държава, две системи“. ЕС подкрепя този принцип и прилагането му в съответствие с Основния закон, който има за цел да се гарантира, че начинът на живот, върховенството на закона и защитата на основните права и свободи в Макао остават непроменени до 2049 г.

В съответствие с поетия през 1999 г. ангажимент към Европейския парламент Комисията и върховният представител/заместник-председателят ежегодно изготвят доклад относно събитията в Макао. През годините докладите включват специален акцент върху спазването на принципа „една държава, две системи“ и върху автономността на Макао, предвидени в Основния закон на Макао.

Настоящият документ е двадесет и петият доклад и обхваща събитията през 2024 г. В политически план през годината продължи уронването на автономността и на основните свободи и права, които трябваше да останат защитени поне до 2049 г. Тази година се характеризира с: i) две законодателни изменения в изпълнение на доктрината „патриоти, управляващи Макао“, с което допълнително се ограничиха възможностите за гласовете на плурализма в Макао, и ii) формирането на шестото правителство на САР, оглавявано от Сам Хоу Фай, първия главен управител, който е роден на континента.

През 2024 г. БВП на Макао нарасна с 8,8 %. Това е втората последователна година на растеж, но въпреки това икономиката все още не се е възстановила до равнищата отпреди пандемията от COVID-19. Икономическият растеж се подпомага от увеличаване на броя на пътуващите до Макао туристи и произтичащите от това приходи от хазартни игри. През 2024 г. Макао е посетен от 34,9 милиона души, което е увеличение от 24 % на годишна база, но е по-малко от регистрираните 39,4 милиона посетители през 2019 г. В голямата си част те идват от континентален Китай и от Хонконг.

През годината ЕС беше вторият по големина партньор на Макао в търговията със стоки, с дял от 26,6 % от общата търговия на Макао и с търговски излишък в полза на ЕС. ЕС е четвъртият по големина източник на преки чуждестранни инвестиции за САР (последни налични данни за 2023 г.).

I. Събития в политическата и социалната сфера

Тази година се отбеляза 25-ата годишнина от предаването на Макао от Португалия на Китайската народна република. В подписаната през 1987 г. Китайско-португалска съвместна декларация се посочва, че социалната и икономическата система, както и начинът на живот в Макао, следва да останат непроменени в продължение на най-малко 50 години съгласно принципа „една държава, две системи“. В декларацията е посочен

също и принципът „хората на Макао управляват Макао“, както и че Макао ще се ползва с „висока степен на автономност“ като САР.

Законодателни изменения в изпълнение на доктрината „патриоти, управляващи Макао“

Макао прие ново законодателство за изпълнение на доктрината „патриоти, управляващи Макао“, а именно „Изменение на избирателния закон за Законодателно събрание на Специалния административен район Макао“ и „Изменение на Закон № 4/1999 — Закон за клетвата при встъпване в длъжност“. Новото законодателство допълнително ограничава възможностите за изразяване на плуралистични мнения както в политиката, така и в обществото.

С изменения избирателен закон, приет на 11 април, се въвеждат допълнителни механизми за контрол на изборите за Законодателното събрание. Комитетът за национална сигурност на Макао вече може да издава „правно обвързващи становища“ за Комисията по изборните въпроси, за да се определи дали кандидатите спазват Основния закон и се обявяват във вярност на САР Макао. Решението не подлежи на съдебно обжалване.

Комитетът за национална сигурност беше създаден през 2018 г. съгласно Закона за националната сигурност. Негов председател е главният управител, съветник по въпросите на националната сигурност е директорът на Службата за връзка на Пекин в Макао, а други двама членове на Службата за връзка са технически съветници по въпросите на националната сигурност. Новата уредба дава възможност на централното правителство за пряко влияние върху изборите за местния законодателен орган на Макао.

В законопроекта за изборната система за Законодателното събрание се определят седем критерия, които Комитетът за национална сигурност трябва да вземе предвид, когато разглежда допустимостта на дадено лице да се кандидатира. Кандидат, за когото се установи, че не спазва Основния закон на Макао или не е положил клетва за вярност към САР Макао на КНР, ще получи забрана да се кандидатира на избори за срок от 5 години. Подстрекаването на други лица да не гласуват, подаването на празни бюлетини или на невалидни бюлетини се превръщат съгласно това изменение в престъпления, за които се предвижда максимално наказание от три години затвор.

Същевременно с приетото на 21 май „Изменение на Закон № 4/1999 — Закон за клетвата при встъпване в длъжност“ от членовете на избирателната комисия за главен управител се изисква да положат клетва, като се обявят във вярност към Основния закон на Макао и на САР Макао. Същевременно в него се заявява също, че полагането на клетвата трябва да бъде „искрено“ и „тържествено“.

През септември Бюрото за образованието и младежта въведе учебни материали за образованието по национална сигурност, като бяха обхванати всички образователни равнища — от предучилищното до висшето образование.

Формиране на шестото правителство на САР

През 2023 г. Законодателното събрание прие „Изменение на Закон № 3/2004 — Избирателен закон за главен управител“, с което, наред с други мерки, за кандидатите се въведе процедура за проверка на надеждността за националната сигурност, с която се цели

гарантиране на доктрината „патриоти, управляващи Макао“. Съгласно новите правила председателят на Върховния апелативен съд Сам Хоу Фай, който беше единствен кандидат, получи 394 гласа от 400-членната избирателна комисия на 13 октомври. Сам стана първият роден на континента ръководител на САР¹, което повдига въпроса дали принципът „хората на Макао управляват Макао“ продължава да е валиден.

Процесът на избора за главен управител започна с формирането на 400-членната избирателна комисия, от която 344 членове бяха избрани непряко от представители на отговарящи на изискванията предприятия и социални групи. При общо население от около 686 600 души, едва 6265 имаха право да упражнят своя глас. През 2024 г. само в два подсектора бяха получени повече заявления от наличните места. В подсектора на образованието имаше 29 места и 31 кандидати, а в подсектора на труда имаше 61 кандидати за 59 места. Всички кандидати трябваше да преминат процес на проверка на надеждността съгласно новия избирателен закон.

На 11 август се проведе изборът за избирателната комисия за главен управител при избирателна активност от 88 %, която е съпоставима с отчетените 87,2 % през 2019 г. По-конкретно, освен 5347 действителни гласа са подадени 18 празни бюлетини, а още 156 гласа са обявени за невалидни; на една от бюлетините е написано „демократията е мъртва“.

На 21 август действащият тогава главен управител Хо Йат Сенг обяви решението си да не се кандидатира отново, като посочи медицински причини. Хо стана първият ръководител на Макао, който не се кандидатира отново след изтичането на първия си петгодишен мандат.

На 28 август Сам Хо Фай, който на 26 август подаде оставка от длъжността председател на Върховния апелативен съд, обяви намерението си да се кандидатира за най-висшия пост в Макао. Макар да е роден в разположения на континента съседен град Чжуншан, Сам изтъкна връзката си с Макао, където живее вече почти 40 години.

На 29 август започна да тече 15-дневният период за номиниране. Въпреки че 11 души поискаха формуляри за номиниране в изборите за главен управител, само Сам успя да премине прага от изискуемите 66 номинации. На 12 септември Сам получи 386 номинации, с което затвърди позицията си на единствен кандидат в изборите². На 18 септември Комисията по изборните въпроси потвърди, че Сам е преминал проверката на надеждността за националната сигурност.

На 13 октомври Сам получи 394 от 400 гласа, което е най-високият резултат от всички предишни избори за главен управител в Макао.

На 25 октомври Държавният съвет в Пекин взе решение за назначаване на Сам като шести главен управител на САР Макао. В периода 31 октомври—2 ноември Сам посети Пекин, за да получи назначението си от централното правителство. На 1 ноември той се срещна с китайския президент Си Дзинпин и министър-председателя Ли Цян.

¹ Сам е роден през 1962 г. в Чжуншан, Китайска народна република. Премества се в Макао през 1986 г. През 1999 г. е назначен за председател на Върховния апелативен съд, като изпълнява тази длъжност до декември 2024 г.

² На избора за главен управител винаги има само един кандидат, с изключение на първия през 1999 г.

На 30 ноември, след номиниране от определения по това време за главен управител, централното правителство назначи основните държавни служители. От най-високопоставените петима секретари двама са работили за предишната администрация, а именно секретарят по администрацията и правосъдието и секретарят по сигурността.

На 13 декември определеният за главен управител обяви състава на своя Изпълнителен съвет, който включва едно лице от Макао с португалски корени.

На 20 декември китайският президент Си Дзинпин посети Макао за клетвата на новия главен управител и основните държавни служители на САР, успоредно с тържествата за отбелязване на 25-ата годишнина от предаването на Макао от Португалия на Китайската народна република. На тях беше поканен и присъства ръководителят на Бюрото на ЕС, заедно с други ръководители на мисии/генерални консули от ЕС. Президентът Си подчерта предимствата на принципа „една държава, две системи“, необходимостта от диверсификация на икономиката, развитието на района Гуандун—Хонконг—Макао на Големия залив (и значението на специалната икономическа зона Хенкин) и изтъкна уникалната роля на Макао за повишаване на сътрудничеството и обmena между Китай и португалоезичните държави и за инициативата „Един пояс, един път“.

На 24 декември положилият клетва нов главен управител замина начело на делегация от трима държавни служители на едnodневно посещение в Гуанджоу, за да се срещне с ръководителите на провинция Гуандун, със заявена цел за укрепване на сътрудничеството между Макао и съседната провинция на континента.

Права, свободи и равни възможности

На 23 януари се състоя заседанието на работната група за универсалния периодичен преглед (УПП) в рамките на Съвета на ООН по правата на човека, което беше свързано с Китай, като обхващаше и Макао. Преди заседанието САЩ и Русия внесоха коментари във връзка с Макао с питане относно приемането от Макао на препоръките, направени от механизмите на ООН след последния УПП.

На 31 май Съветът по правата на човека публикува мнението на Китай относно заключенията и препоръките. Макар че препоръки във връзка с правата на човека, отнасящи се до Макао, бяха направени от три държави, Китай прие една от Еритрея, в която се призоваваше за „насърчаване и защита на правата“ на жителите на Макао съгласно съответните местни закони. Пекин заяви, че препоръката от Бурунди да се предостави съдействие на Макао за „предприемане на по-ефективни мерки за благополучието на жителите в областта на жилищното настаняване, на заетостта и на здравеопазването“ е „приета и се изпълнява“. Китай „отхвърли“ препоръката от САЩ за „прекратяване на репресивните мерки срещу жени, ЛГБТИК+ общността, работниците и работниците мигранти“, като посочи, че това се „основава на невярна информация“.

На 5 август Бюрото по правни въпроси призова „всички сектори на обществото и социалните организации“ да предоставят информация, докато Китай се подготвя за процеса на докладване в рамките на ООН за Международната конвенция за ликвидиране на всички форми на расова дискриминация. Прегледът ще обхване периода от 1 януари 2017 г. до 31 декември 2023 г. Местните медии отбелязаха, че това вероятно ще бъде първият път, в който правителството иска от обществото на Макао да даде принос за процеса на преглед на някой международен договор.

Що се отнася до трудовите права, на 12 април Законодателното събрание прие предложения от правителството Закона за профсъюзите³. Заявления за регистриране на профсъюз по този закон могат да се подават от 1 януари 2025 г. Двама законодатели, въздържали се при гласуването, изразиха становище, че със законопроекта не се защитават правата на колективното договаряне и не се отразяват напълно правата, залегнали в член 27 от Основния закон на Макао⁴.

В Закона за профсъюзите се посочва, че групи, желаещи да участват в организации извън Макао, трябва да получат одобрение от неговите членове и главния управител. В закона също така се забранява на членове на чуждестранен законодателен орган или на чуждо правителство, както и на лица, които са били осъждани на повече от три години затвор за престъпления срещу националната сигурност, да заемат ръководни длъжности в профсъюзи⁵.

Свободата на събранията продължава да е под натиск. Не бяха организирани публични възпоменания за 35^{-ата} годишнина от репресиите на площад „Тянанмън“ през 1989 г., което е четвърта поредна година без такова възпоменание. Междувременно един от предишните организатори на бдението, бивш продемократичен законодател, обяви на 29 юни, че ежеседмичникът „Son Pou“ в Макао е прекратил публикуването на неговата колонка поради „специални политически причини“.

Свободата на печата и свободата на изразяване на мнение остават под напрежение. На 7 ноември Асоциацията на журналистите в Макао излезе с декларация, в която призовава правителството да оттегли ненужните ограничения за репортажите. В декларацията се изтъква, че правителството е „отнело правата за отразяване на множество медии“, като е ограничило поканите само до избрани медии. Асоциацията съобщава също, че от медиите е било „поискано да изтеглят статиите си заради политически натиск в няколко неотдавнашни случая“.

Органите продължават да използват правилата за имиграцията, за да забраняват влизането на територията на района на лица, които се считат за неудобни. На 15 юни органите в Макао отказаха на преподавател по журналистика, поканен от Асоциацията на журналистите в Макао, да влезе на територията на САР поради „съображения за обществената сигурност“.

Възможността за застъпничество за подобряване на правата на ЛГБТИК+ общността остава ограничена. На 22 януари Бюрото по въпросите на културата прекрати интерактивно изпълнение с участието на драг кралици на 22-рия Fringe Festival (Маргинален фестивал). Три дни по-късно Бюрото обясни, че причината за отмяна на представлението била несъответствия между действителното изпълнение и получената информация. Същото представление е представено като част от театрален фестивал в съседния град Шънджън, намиращ се на континента.

³ От момента на предаването през 1999 г. законодателният орган е гласувал общо 12 пъти представено от един законодател предложение за Закон за профсъюзите.

⁴ В член 27 от Основния закон на Макао се заявява, че гражданите на Макао имат свобода на словото, на печата и на изразяването на мнение; свобода на сдруженията, на събранията, на шествията и на демонстрациите; както и правото и свободата на създаване и присъединяване към профсъюзи и правото на стачка.

⁵ Осъдените за съответни престъпления срещу националната сигурност могат да възстановят правото си за заемане на такава длъжност в съответствие с относимите разпоредби на Закона за националната сигурност.

Две групи на гражданското общество успяха да организират дейности на общността по време на Прайд месеца през юни.

На 7 юли в местен изследователски доклад се разкрива, че членове на ЛГБТИК+ общността са били подложени на дискриминация, когато са потърсили медицинска помощ.

II. Икономически събития

През 2024 г. **БВП на Макао се увеличава** с 8,8 % на годишна база и достига 384,1 милиарда патака (45,4 милиарда евро). Това става след ръст на БВП от 75,1 % през 2023 г., подкрепено от отмяната на строгите ограничения във връзка с пандемията от COVID-19 и възстановяване на приходите от туризъм и хазартни игри. Въпреки това през 2024 г. икономиката на Макао все още не се е възстановила напълно до равнищата отпреди пандемията и БВП (верижно) остава с 13,6 % по-нисък, отколкото през 2019 г.

През май 2024 г. **Международният валутен фонд (МВФ)** публикува своя Консултативен доклад съгласно член IV за Макао⁶. Прогнозата на МВФ за Макао е за ръст на БВП от 13,9 % през 2024 г., 9,6 % през 2025 г., 4,4 % през 2026 г. и 3 % за следващите три години. Рисковете за този растеж включват по-слаб от очаквания ръст в континентален Китай, по-високи за по-дълъг период лихвени проценти в големите икономики и увеличаване на екстремните климатични явления. От друга страна, според МВФ интеграцията с района на Големия залив и успешната икономическа диверсификация биха подкрепили икономиката.

Икономическият растеж през 2024 г. бе подкрепен от **увеличаване на броя на туристите**. През годината Макао е посетен от общо 34,9 милиона души, като 70,1 % от тях идват от континентален Китай, а 20,6 % от Хонконг. Това е увеличение с 23,8 % на годишна база, но все още е с 11,4 % под равнищата от 2019 г. (преди пандемията от COVID-19), когато Макао е посетен от 39,4 милиона души. Средната заетост на хотелите през 2024 г. е 86,5 %, което е под равнището от 90,8 % през 2019 г., но е увеличение спрямо 81,2 % през 2023 г. и 38,5 % през 2022 г.

Хазартът и свързаните с него отрасли имат най-голям принос за икономиката на Макао, дължащ се до голяма степен на туристите. През 2024 г. приходите от хазартни игри продължават да се възстановяват и достигат 227,4 милиарда патака (26,9 милиарда евро), което представлява увеличение от 23,8 % на годишна база. Въпреки това те все още са с 22,5 % по-малко от генерираните преди пандемията (2019 г.) 293,3 милиарда патака (34,7 милиарда евро).

През 2024 г. **равнището на безработица** намалява до 1,8 %, след като през 2023 г. беше 2,7 %, а през 2022 г. — 3,7 %, и се връща към нивата отпреди пандемията (1,7 % през 2019 г.).

Инфлацията през годината остава ниска, със средно увеличение на общия индекс на потребителските цени от 0,7 %.

⁶ Международен валутен фонд, Консултативни обсъждания съгласно член IV за 2024 г., Китайска народна република — Специален административен район, Служебен доклад (май 2024 г.): <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2024/05/29/Peoples-Republic-of-China-Macao-Special-Administrative-Region-2024-Article-IV-Consultation-549654>.

През 2024 г. правителството регистрира **бюджетен излишък** в размер на 31,0 милиарда патака (3,7 милиарда евро), след като през 2023 г. е регистриран дефицит от 29,0 милиарда патака (3,4 милиарда евро). В края на декември фискалният резерв възлиза на 616 милиарда патака (72,9 милиарда евро), което представлява увеличение с 6,2 % на годишна база и е с 6,4 % повече отпреди пандемията (579 милиарда патака). Резервът е достатъчен, за да покрие публичните разходи за 6.5 години.

През 2023 г. (последни налични статистически данни на Макао) общият обем на преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) в Макао достига 383 милиарда патака (45,3 милиарда евро), което е увеличение с 4,2 % на годишна база. Най-големите източници на ПЧИ са Хонконг и континентален Китай.

Икономическа политика

Главният управител Сам Хоу Фай обяви **икономическите приоритети** на новата администрация, а именно повишаване на диверсификацията на икономиката на Макао, подобряване на благополучието на хората (включително социална сигурност, здравеопазване, грижа за възрастните хора и възстановено градско развитие), продължаване на развитието на Макао като свързка между континентален Китай и португалоезичните държави, по-нататъшно интегриране с континентален Китай и участие в неговото икономическо развитие, както и подобряване на управлението.

В сектора на хазартните игри от концесионерите на казина се изисква да инвестират в несвързани с хазарта дейности с цел да се подкрепи диверсификацията на икономиката на Макао. През годината бяха осъществени регулаторни промени по отношение на хазартните игри. През април беше приет нов правен режим (Закон № 7/2024)⁷ за предоставянето на кредити за игри на случайността в казината. С него на концесионерите на казина се дава изключително правомощие да разширяват действието на кредита директно и за спонсорите. В резултат на това беше ограничена ролята и влиянието на организаторите на игри. Преди това тези организатори играеха важна роля за ангажирането на играчи с високи залози и им предоставяха кредити. Организаторите на игри сега вече могат да действат само като агенти за концесионерите. През октомври влезе в сила Закон № 20/2024⁸ за борба с престъпления, свързани с незаконни хазартни игри, повишаване на глобите и санкциите за свързани с игри престъпления и криминализиране на незаконните заеми и обмен на валута, свързани с хазартни игри, както и на неразрешеното организиране на онлайн хазартни игри.

Стратегията за икономическа диверсификация на Макао продължи с цел развиване на така наречените „1 + 4“ отрасли. „1“ е туризъм и свободно време, а „4“ други отрасли като: здравни грижи с акцент върху традиционната китайска медицина; финансови услуги; нови технологии; и конгреси и изложения, търговия, култура и спорт. Една основна цел е диверсифицирането на местната икономика чрез увеличаване на приноса на отраслите, които не са свързани с хазарта, до 60 % от БВП. Според МВФ (доклад съгласно член IV, май 2024 г.) големият дял на сектора на хазартните игри създава уязвимости и обосновава необходимостта от икономическа диверсификация, включително чрез подобряване на ефективността и разпределението на ресурси, като се

⁷ Официален вестник, Правителство на Специален административен район (САР) Макао <https://bo.io.gov.mo/bo/i/2024/17/lei07.asp>.

⁸ Официален вестник, Правителство на Специален административен район (САР) Макао. <https://bo.io.gov.mo/bo/i/2024/44/lei20.asp>.

стимулира научноизследователската и развойна дейност (НИРД) и иновациите, повишаването на квалификацията и преквалификацията на работната сила и се рационализира трудовата и стопанската нормативна уредба. МВФ призова също така да се обмислят потенциални отрицателни странични ефекти, нарушения на търговията и рисковете за управлението, които може да възникнат като резултат от политиките за диверсификация.

Според отрасъла **липсата на разнообразен набор от таланти** в Макао остава пречка пред икономическата диверсификация. През 2024 г. към списъка с таланти са добавени само 470 лица в рамките на три стартирани наскоро програми за набиране на таланти.

Инициативите за подкрепа на **нови технологии и иновации** включват данъчни стимули, финансиране за НИРД и сътрудничество с Хенкин и района на Големия залив⁹. Има 33 предприятия, сертифицирани по Програмата на Макао за сертифициране на технологични предприятия (към октомври 2024 г.), в които според правителствени източници са заети 1300 души. През март беше приет нов режим за създаване и работа на центрове за данни¹⁰.

По отношение на **конгреси и изложения**, през първите три тримесечия на 2024 г. в Макао са проведени 1011 срещи, стимули, конференции и изложения (MICE) (увеличение с 29,8 % на годишна база и почти възстановено равнище от 2019 г.).

Що се отнася до **здравеопазването**, през септември започна работа обединената болница на Макао, с което се подкрепя развитието на медицинския, уелнес и здравен туризъм в Макао. Популяризирането на китайската медицина включва Индустриалния парк за традиционна китайска медицина и технология за сътрудничество между провинция Гуандун и Макао, намиращ се в Хенкин. Според правителството към 2024 г. в португалоезични държави са регистрирани/вписани 24 продукта на традиционната китайска медицина.

По отношение на **финансовите услуги** органите имаха за цел да развият местен пазар на облигации (включително „зелени“ облигации и регистрации за търговия с облигации от институции и дружества на континента), дейности по управление на благосъстоянието и финансов лизинг, схеми за инвестиционно банкиране и трансграничен сетълмънт в ренминби. През годината продължи работата за преразглеждане на регулаторната рамка за финансовия сектор. През юли беше приет Законът за дейностите на застрахователните посредници (влиза в сила от 1 август 2025 г.), с който се изменят системата за лицензиране, оперативните стандарти и рамката за надзор в застрахователния сектор. През ноември в Законодателното събрание беше внесен нов Закон за инвестиционните фондове за осъвременяване на регулаторния режим за фондовете и насърчаване на сектора за управление на фондове. Правителството продължи също така да проучва разработването на цифров патак на Макао (e-MOP). Към септември 2024 г. стойността на облигациите, емитирани или регистрирани в Макао, достига 740 милиарда патака (87,5 милиарда евро) и има лицензирани общо 102 финансови институции за осъществяване на дейност в Макао.

⁹ Преглед на работата на правителството през бюджетната 2024 година, Правителство на Специален административен район (САР) Макао, ноември 2024 г.

<https://www.gov.mo/en/wp-content/uploads/sites/2/2024/12/2024Review.pdf>

¹⁰ Официален вестник, Правителство на Специален административен район (САР) Макао <https://bo.io.gov.mo/bo/i/2024/13/regadm13.asp>.

Според МВФ (доклад съгласно член IV, май 2024 г.) инициативите за модернизиране и укрепване на финансовата система трябва да вървят ръка за ръка с усилия за управление на свързаните с това рискове. МВФ призова за политики за укрепване на надеждността на финансовата система и за управление на рисковете (включително по-високо провизиране на банките, събиране на по-подробни данни за необслужваните заеми и междубанковите кредити, подобряване на рамките по отношение на неплатежоспособността, реструктурирането и реорганизацията на дългове, мониторинг на рисковете при заемополучатели от континентален Китай, позицията на ликвидност на банките с големи чуждестранни задължения и небанковия финансов сектор). МВФ отбелязва, че Макао разполага с достатъчно фискално пространство, и призова за по-бавен темп на фискална консолидация. Фондът определи, че основните приоритети на фискалната политика следва да включват изразходване на повече средства за човешки и материален капитал, развитие на несвързания с хазарта сектор, укрепване на устойчивостта на растежа и външно ребалансиране на икономиката.

По отношение на **политиките в областта на околната среда** до септември броят на електрическите превозни средства в Макао е нараснал на 10 978 (от 1339 през 2020 г.), завършено е разширение на главния център за изгаряне на отпадъци в Макао и е осъществена работа за намаляване на наводненията. През месец март беше проведен Международният форум и изложение за сътрудничество в областта на околната среда в Макао (MIECF), 2024 г.

Правителството продължи да предоставя **финансова подкрепа на жителите**, включително парични обезщетения по схемата за изплащане на парични средства, ваучери за здравно обслужване, субсидии за изплащане на сметки за електроенергия и такси за обучение, както и обезщетения за старост и за инвалидност.

През годината се извърши работа по инфраструктурата, включително транспортната инфраструктура, продължаващото разширяване на международното летище на Макао и на жилищни, правителствени и образователни съоръжения.

Икономическа интеграция с континентален Китай

Макао се позиционира като платформа и свързка между континентален Китай и португалоезичните държави (включително за туризъм, бизнес и финансови услуги). През април в Макао се проведе шестата конференция на министрите в рамките на Форума за икономическо и търговско сътрудничество между Китай и португалоезичните държави (подписан беше „стратегически план за икономическо и търговско сътрудничество (2024—2027 г.)“). През годината беше открит Технологичният център на Китай и португалоезичните държави.

Икономиката на Макао зависи в значителна степен от посетителите от континентален Китай, които пътуват до САР с цел туризъм и хазартни игри. Континентален Китай е също така е и най-големият търговски партньор на Макао за стоки, като през 2024 г. делът му възлиза общо на 28,3 %, а през 2023 г. (последни налични данни) е вторият най-голям източник на преки чуждестранни инвестиции.

Макао се стреми към по-нататъшна икономическа интеграция с континента, включително чрез района Гуандун—Хонконг—Макао на Големия залив и зоната за задълбочено сътрудничество Гуандун—Макао в Хенкин.

Зоната за задълбочено сътрудничество Гуандун—Макао в Хенкин обхваща около 100 квадратни километра (почти три пъти размера на Макао) в съседство на САР в провинция Гуандун в континентален Китай и се управлява съвместно от Гуандун и Макао. Той предлага допълнителна земя за осъществяване на икономическата диверсификация на Макао и за икономическа интеграция с континентален Китай. Развиваните в зоната отрасли включват иновации и технологии, здравеопазване и традиционна китайска медицина, финансови услуги и МІСЕ. Според правителството на Макао БВП на зоната в Хенкин възлиза на 37,3 милиарда китайски ренминби (CNY) (4,9 милиарда евро), в нея живеят 16 539 жители на Макао и са установени 6461 предприятия от Макао (към септември 2024 г.).

През март влезе в сила нова митническа договореност, съгласно която стоките от Макао, влизащи в зоната за сътрудничество в Хенкин, са освободени от събираните в континентален Китай данъци¹¹. Така се предоставя преференциален достъп до Хенкин за стоки от САР (събираните в континентален Китай данъци се прилагат, ако след това стоките напуснат Хенкин, за да влязат в други части на континентален Китай). През декември беше подписан меморандум за разбирателство за построяването от международното летище на Макао на съоръжение за превоз на товари по въздуха в Хенкин. В инициативите за по-нататъшно улесняване на интеграцията се включват насърчаване на потоците от хора, оптимизиране на митническото оформяне, улесняване на електронното разплащане и плащането в две валути в Хенкин, както и подкрепа за жителите на Макао да работят и живеят в Хенкин (напр. там бяха открити жилищен проект (2023 г.) и училище за деца от Макао (2024 г.), а използването на ваучерите за здравно обслужване беше разширено, за да обхване и зоната).

През годината беше изменена **трансграничната схема за свързване на управлението на благосъстоянието** в района Гуандун—Хонконг—Макао на Големия залив (стартирана през 2021 г. с цел да се даде възможност на отговарящи на условията жители на континентален Китай, Хонконг и Макао да инвестират в продукти за управление на благосъстоянието, разпространявани от банки на пазарите на всеки от тях). Промените включват уточняване на критериите за допустимост за инвеститори от континента, разширяване на обхвата на участващите институции (за да се включат отговарящи на условията дружества за ценни книжа) и на допустимите продукти, увеличаване на квотата за индивидуален инвеститор и подобряване на популяризирането и търговските договорености.

През октомври беше подписано второто споразумение за изменение на **Споразумението за по-тясно икономическо партньорство за търговия с услуги между континентален Китай и Макао**. Със споразумението се въвеждат мерки за допълнителна либерализация в няколко сектора на услугите и се цели улесняване на доставчиците на услуги от Макао при утвърждаване на присъствието и осъществяване на дейността им на континента, както и придобиването на професионална квалификация за практикуване на континента. С него също така се облекчават правилата за чуждестранните дружества, включително дружества от Европейския съюз, в Макао да бъдат квалифицирани като доставчици на услуги и да се възползват от Споразумението за всеобхватно и засилено партньорство (СЕРА).

¹¹ Съобщение за медиите от правителството на Специален административен район Макао.
<https://www.gov.mo/en/news/321684/>.

III. Отношенията между Макао и континентален Китай

Китайският президент Си Дзинпин посети Макао между 18 и 20 декември за 25-ата годишнина от предаването на района. Това беше първото му посещение в Макао от 2019 г. Си Дзинпин проведе церемонията по встъпване в длъжност на шестото правителство на Макао и по полагаането на клетва на главния управител Сам Хоу Фай.

На 20 декември Си очерта четири приоритета за новата администрация: работа за подходящо и диверсифицирано икономическо развитие; подобряване на способността за управление; разширяване на международните мрежи; и насърчаване на социалната хармония и стабилност, включително защита на националната сигурност.

Освен това Си заяви, че проектите в зоната за сътрудничество в Хенкин в град Джухай не трябва да бъдат в противоречие с целите на политиката на Пекин. Си подчерта, че „централното правителство реши да развива Хенкин, за да се насърчава подходящото диверсифицирано развитие на икономиката на Макао и да се осигурят ползи за живота и заетостта на жителите на Макао“.

Преди посещението на Си и годишнината поне двама жители на Макао, които живеят в чужбина, споделят пред медиите, че служители по сигурността от континента са се свързали с тях чрез текстови съобщения. Активист от Макао, който понастоящем живее в Обединеното кралство, разкрива, че е бил призоваван настоятелно „да не публикува нехармонични мнения в медии и платформи на социалните медии“. Подобно предупреждение е получил и продемократичен журналист, който сега живее в Тайван.

На 18 юли приключи Третият пленум на 20-ия Централен комитет на Китайската комунистическа партия (ККП), който очерта насоката за икономическо развитие. В посветения на „стремежа към качествено отваряне навън“ раздел от решението на Третия пленум се отбелязва, че „като мобилизираме институционалните предимства на политиката „една държава, две системи“ ... ние (Партията) ще подкрепяме Хонконг и Макао в изграждането им като международни центрове за таланти с висок потенциал и ще подобряваме съответните механизми, за да осигурим двата района да играят по-голяма роля в отварянето на Китай към външния свят. Ще насърчаваме сътрудничеството между Гуандун, Хонконг и Макао в района на Големия залив, като стимулираме по-тясно привеждане в съответствие на правилата и механизмите.“.

По искане на правителството на Макао заместник-председателят на Комисията по конституционни и правни въпроси на Общокитайското събрание на народните представители Шен Чъняо и секретарят на ръководната група на ККП в Министерството на търговията и министър на търговията Уан Уънтао посетиха Макао между 27 и 28 август, за да обяснят последиците за САР от решението на Третия пленум. И двамата проведоха сесии при закрити врати с около 380 служители на централното правителство и ръководители на държавни предприятия, установени в града. Проведена беше и друга сесия с около 500 представители от стопанския, професионалния, образователния, медийния и младежкия сектор.

Директорът на Службата за работа по въпросите на Хонконг и Макао Ся Баолон посети Макао в периода 13—19 май. По време на седемдневното посещение Ся присъства на повече от 40 срещи и събития. Аудиторията включваше правителствени служители, членове на съдебната и законодателната власт, местни членове на Общокитайското

събрание на народните представители и на Китайската народна политическа консултативна конференция. Ся се съсредоточи върху секторите на медицината, технологиите, образованието и младежта.

На 15 април беше отбелязан националният ден на образованието по национална сигурност и 10-ата годишнина на концепцията за „цялостен подход към националната сигурност“, предложена от председателя Си Дзинпин. Директорът на Службата за връзка на централното правителство в Макао Джън Синконг отново подчерта, че по отношение на защитата на националната сигурност „съществува само отговорността на „една държава“, а не разликите на „две системи“.

На 25 декември бяха назначени членовете на шестата комисия за Основния закон на Специален административен район Макао към Постоянния комитет на Общокитайското събрание на народните представители. Под ръководството на директора Шен Чъняо комисията, съставената от 10 членове, от които 5 от континентален Китай и 5 от Макао, ще има петгодишен мандат.

IV. Двустранни отношения и сътрудничество на Макао през 2024 г.

Споразумението за търговия и сътрудничество от 1992 г. между Европейската икономическа общност и Макао е насочено към допълнително укрепване на отношенията между ЕС и Макао. Споразумението обхваща търговско, икономическо, научно и технологично сътрудничество.

Съвместният комитет ЕС—Макао е платформа, чрез която Макао и ЕС обсъждат въпроси в редица области. Последното **заседание на Съвместния комитет** се състоя през 2019 г.

Представителството на Европейския съюз организира честване за отбелязване на Деня на Европа през 2024 г. за първи път след отмяната на свързаните с COVID-19 ограничения за пътуване. Настоящият ръководител на Представителството на Европейския съюз за Хонконг и Макао встъпи в длъжност през септември 2024 г. и се срещна с официални лица от Макао (включително главния управител) и със заинтересовани страни от бизнеса и гражданското общество.

През 2024 г. ЕС е вторият по големина партньор на Макао в търговията със стоки с дял от 26,6 % от общата търговия на Макао (спрямо 28,3 % за континентален Китай, който е най-големият търговски партньор на Макао).

По данни на Евростат **двустранната търговия със стоки между ЕС и Макао** възлиза през 2024 г. на 1037 милиона евро и се състои в по-голямата си част от износ от ЕС за Макао (954 милиона евро). Основният износ на ЕС за Макао включва дрехи и облекло, бижута, кожени изделия и луксозни стоки.

През 2023 г. ЕС е четвъртият по големина източник на преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ) в Макао (с изключение на офшорните центрове), като се нарежда след Хонконг, континентален Китай и САЩ. Според официалните статистически данни на Макао, през 2023 г. дялът на ЕС в общия размер на ПЧИ е 5,5 % (с изключение на офшорните центрове). Според Евростат ПЧИ на ЕС в Макао възлизат в края на 2023 г. (последни налични данни) на 1,46 милиарда евро, а ПЧИ на Макао в ЕС са в размер на 984 милиона евро.

В началото на 2024 г. до месец май по проекта на Механизма за подкрепа на политическия диалог между ЕС—Хонконг и Макао беше предоставена платформа за обсъждания по теми като устойчивостта. През декември 2024 г. беше дадено начало на новия Механизъм за политически диалог и публична дипломация за Хонконг и Макао. С този тригодишен проект се подкрепя продължаването на контактите на Бюрото на ЕС с ключови заинтересовани страни в Макао по стратегически теми от взаимен интерес, основно чрез съвместни прояви, подготовка на проучвания и изготвяне на материали за осигуряване на видимост.